

ARBOGA KOMMUN

Verksamhetsberättelse helår 2015

Barn- och utbildningsnämnden

Dnr 25/2016-042

1 Uppdraget

Barn- och utbildningsnämnden fullgör, genom att själv anordna eller genom att köpa skolplatser, kommunens uppgifter inom utbildningsområdet. Nämndens ansvar omfattar förskola, fritidshem, förskoleklass, grund- och grundsärskola, gymnasium och gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, yrkeshögskola, högskoleutbildning och uppdragsutbildning.

Nämnden ansvarar vidare för del av familjepedagogverksamheten i Köping, Arboga och Kungsörs kommuner, för del av ungdomskontakten samt elevhemsverksamhet för gymnasieelever.

Nämnden utövar kommunens tillsyn över den fristående förskolan Solkatten.

2 Årets verksamhet

Många nyanlända elever

160 nyanlända elever skrevs in i förskola, grundskola och gymnasium under år 2015. För svenska för invandrare, SFI, är siffran 161.

Det stora antalet nyanlända elever ställer krav på nya sätt att arbeta i verksamheterna. Fler studiehandledare, modersmåls lärare och lärare i svenska som andraspråk har anställts under året. Det har även skett förstärkningar av studievägledare, skolläring och elevhälsan.

Förskolan har börjat använda så kallade modersmålsstödjare, främst under barnets första tid i förskolan. Syftet med modersmålsstödjarna är att övergången från hemmet till förskolan ska gå så bra som möjligt på alla sätt. Modersmålsstödjarna har fungerat mycket bra och under året utökades satsningen med stödjare på fler språk. Förskolans personal har gått en universitetskurs i flerspråkighet i förskolan, för att få stöd i arbetet med de nyanlända eleverna.

På Stureskolan finns en nystartad mottagningsgrupp, Globen, som ger extra stöd i ämnen till nyanlända elever i årskurs 6 till 9.

På Svenska för invandrare, SFI, arbetar lärarna i ett slags skiftliknande arbetssätt för att kunna ge utbildning till alla elever. För att få plats med alla elever har SFI flyttat ut delar av verksamheten från de ordinarie lokalerna på Vasagymnasiet till Engelbrektsskolan, Gamla Posten och även i fastigheten Gropgården.

Antalet barn i förskolorna ökar

Det har varit ett högt tryck på förskoleplatser under året. Förskolan Bullerbyn öppnades därför upp igen för att möta behovet av fler platser.

Även i Medåker finns en stor efterfrågan på förskoleplatser. Förskolan arbetar därför på ett nytt sätt för att alla föräldrar som vill ska kunna ha sina barn på Medåkers förskola. Bland annat lånar förskolan förskoleklassens och fritidsverksamhetens lokaler vissa dagar i veckan. Fritidshemmet flyttade in i nya lokaler i Tåbygläntan strax innan årsskiftet.

Förskolan Fasanen i Götlunda bedrivs i tillfälliga lokaler i Götlunda skola. Under våren togs ett beslut om att en ny förskola ska byggas på den plats där de ordinarie lokalerna låg. Sedan beslutet togs pågår projektering av den nya förskolan och ett arbete med detaljplan för området.

Projekt med Skolverket för att stärka det pedagogiska ledarskapet

Arboga är en av utvalda deltagare i ett projekt med Skolverket.

Efter sommaren valde Skolverket ut Arboga som en av deltagarna i projektet "Samverkan för bästa skola". Genom deltagandet får kommunen mer resurser till sitt arbete med att stärka det pedagogiska ledarskapet i alla nämndens

verksamheter.

Barn- och utbildningsförvaltningen är även med i projektet #Jagmed, där förvaltningen har fått medel från europeiska socialfonden. Projektet ska få fler ungdomar tillbaka in i utbildning eller arbete.

90 procent av eleverna var behöriga till gymnasiet

I årskurs 3 genomförs nationella prov i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Att följa elevernas kunskapsutveckling och jämföra resultat över tid är viktigt för nämnden. Resultaten från de nationella proven i årskurs 3 visade att 75 % av eleverna nådde målen i svenska och matematik, ett resultat som är något lägre än förra året. Resultaten visar också att variationerna inom och mellan skolorna kan vara stora. Barn- och utbildningsförvaltningen har analyserat variationerna och skollädaarna har åtgärdsplaner för sina respektive enheter.

Eleverna får sedan tre år tillbaka betyg från årskurs 6. Egna preliminära uppgifter visar att en stor andel av eleverna i Arboga klarade målen i alla ämnen, cirka 80 %. Gäddan årskurs 9 klarade 76 % (Gäddan) och 84% (Stureskolan) av eleverna målen i alla ämnen. Omkring 92 % av eleverna i årskurs 9 var behöriga till ett nationellt program på gymnasiet, 34:e av 290 kommuner.

Satsningar på matematik och läsinlärning

Satsningen på matematik i skolorna fortsätter även under år 2015 i form av bland annat SKL:s PISA-satsning och Matematiklyftet, en fortbildnings-satsning för lärare som undervisar i matematik. Erbjudandet för högstadie- och gymnasieelever om att få hjälp med matematiken i form av så kallade mattestugor fortsätter också. Mattestugorna sker i samarbete med SAAB.

En annan satsning som pågår i skolorna är "En läsande klass". Med hjälp av en speciell metod ska elevernas läsinlärning stimuleras.

Ekonomi

Nämndens verksamheter visade ett överskott på 85 kkr för verksamhetsåret 2015.

Nämndens större investeringar under delåret har gällt industriprogrammets maskinpark på Vasagymnasiet. Investeringar har också skett i lokaler i Medåker för att möjliggöra att alla barn och elever ska få plats på förskola och fritidshem.

I syfte att kunna erbjuda fler barn plats i förskolorna har nämnden även investerat i förskolornas innemiljö.

Framtid

Lokaler är en fortsatt viktig framtidsfråga. Inom förskolan ökar behovet av förskoleplatser. En ny förskola på Söder och en ny förskola på Norr behöver byggas nu. En ny Gäddgårdsskola behöver byggas nu. Den nuvarande skolan är i omfattande behov av renovering, vilket inte är försvarbart då skolan inte uppfyller dagens pedagogiska lokalkrav. Detta medför att även Stureskolan behöver renoveras. Förstudier kring dessa projekt pågår.

Enligt lagen måste man ha behörighet för att få sätta betyg. Det finns därför ett behov av kompetenshöjande åtgärder inom skolan.

Det är viktigt att ta tillvara på nyanlända lärares kompetens och nämnden startar nu upp ett SFI-spår för pedagoger med pedagogisk utbildning från sitt hemland. Arbetet med nyanlända ska fortsätta utvecklas för att möta barn och elever på bästa sätt. Arbetet ska ske enligt de riktlinjer som nämnden har beslutat om.

Antalet barn i förskolan ökar. Ytterligare en förskolechef har anställts.

Konkurrensen om personer med rätt utbildning har och kommer att bli ännu hårdare. Det innebär att det blir svårare att rekrytera behöriga lärare och förskollärare för kommunen.

3 Mål och måluppfyllelse

- målet bedöms uppfyllas under år 2015.
- ◆ målet bedöms delvis uppfyllas under år 2015.
- målet bedöms inte kunna uppfyllas under år 2015.

3.1 Kommentarer till kommunfullmäktiges mått

Strategiska områden:

3.1.1 Inspirerande livsmiljö

Kommunfullmäktiges inriktningstext

I Arboga finns plats för inspiration, här finns plats att utveckla idéer och tänka nya tankar. Fritids- och kulturlivet är rikt och erbjuder något för alla.

De unika miljöerna i Arboga tas till vara och utvecklas. Här finns många alternativ för boende och pendlingsmöjligheterna är bra. Det gör att allt fler väljer att bosätta sig i Arboga.

Det känns tryggt att bo och vistas i Arboga. Kommunen arbetar förebyggande mot brott genom att skapa trygga miljöer och stärka de sociala nätverken både på grupp- och individnivå. En god social välfärd erbjuds utsatta grupper.

Service till invånarna är bra, i staden och på landsbygden. Arbogaborna känner att de bor i en kommun med tillgängliga och väl fungerande verksamheter som bidrar till god livskvalitet i livets alla skeden. Det finns möjlighet för alla att vara med och påverka kommunens verksamheter.

Arboga är ett demokratiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Här råder hög tolerans och människor är jämlika och jämställda. Naturresurser som vatten och luft skyddas och används på ett varsamt sätt.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:
Arbogaborna ska ha en god livskvalitet.

Mått:

1:1 Arbogas befolkning ska öka.

Mått:

1:2 Den upplevda tryggheten hos medborgarna i Arboga, ska öka.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

Medborgarna i Arboga kommun ska uppleva att de har inflytande i kommunen.

Mått:

2:1 Det upplevda inflytandet, ska öka.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

Arboga kommun ska ha en ekologisk hållbarhet inom alla områden.

Mått:

3:1 Energianvändningen i kommunens fastigheter ska minska enligt Energi- och klimatstrategin.

Mått:

3:2 Andel miljöbilar av totala antalet bilar inom kommunkoncernen ska öka.

Strategiska områden:

3.1.2 Inspirerande lärande

Kommunfullmäktiges inriktningstext

Trygghet, delaktighet, kreativitet och kompetens är ledord för Arbogas förskolor, fritidshem och skolor. Alla barn och elever blir sedda och får uppmärksamhet.

Arbogas skolor inspirerar till nyfikenhet och lust att lära. Kompetenta lärare och ett bra ledarskap på alla nivåer bidrar till en god lärmiljö där eleverna utmanas, utvecklas och lyckas utifrån egna förutsättningar. Mötet, samspelet och dialogen mellan pedagog, barn, elev och föräldrar genomsyrar hela skoltiden.

Vasagymnasiet håller hög kvalitet och det goda samarbetet med näringslivet utvecklas ytterligare. Det ger eleverna goda kunskaper och bra förutsättningar att gå vidare till högre studier eller arbete efter avslutad utbildning.

Vuxenutbildningen bidrar till det livslånga lärandet och ger alla en ny chans.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

Arbogas förskolor och skolor ska ha hög kvalitet och vara trygga.

Mått:

5:1 Upplevelsen av en god och trygg arbetsmiljö i förskolan och skolan ska vara högre än 3 på den 4-gradiga skalan.

Under höstterminen 2014 genomförde barn- och utbildningsförvaltningen en utvärdering av kommunfullmäktiges och barn- och utbildningsnämndens mål om en god och trygg arbetsmiljö för barn och elever. Nu under februari 2016 genomförs nästa enkätundersökning. Utvärderingen har gjorts med enkäter bland vårdnadshavare till 4-åringar i förskolan. Samtliga elever i grund- och grundsärskolan och gymnasiet har svarat på enkäten. Betygsskalan löper från 1-4 där 4 är det högsta värdet.

Betyget för förskolan blev 3,55, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg med mitt barns vistelse i förskolan".

För grund- och grundsärskolan blev resultatet enligt nedan som svar på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan".

Elever i grundskolan:

Åk 2 - betyg 3,71

Åk 5 - betyg 3,59

Åk 8 - betyg 3,58

För gymnasieskolans del blev betyget 3,89 för samma påstående. För vuxenutbildningen blev betyget 3,82.

Mått:

5:2 Andel elever i årskurs 3 som i de nationella proven nått kravnivån för samtliga delprov i svenska och matematik, ska bibehållas utifrån utfall år 2013.

75% av eleverna uppnådde kravnivån för samtliga delprov i svenska och matematik. Resultatet är något lägre än förra året. Resultaten visar också att variationerna inom och mellan skolorna kan vara stora. Barn- och utbildningsförvaltningen har analyserat variationerna och skolledarna har åtgärdsplaner för sina respektive enheter.

Mått:

5:3 Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet ska bibehållas utifrån utfall år 2013.

91,7 % av eleverna är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram, vilket är en ökning jämfört med förra året. Av landets 290 kommuner är Arboga den 34:e bästa.

Strategiska områden:

3.1.3 Inspirerande arbete

Kommunfullmäktiges inriktningstext

Arboga erbjuder en varierad arbetsmarknad inom många olika branscher.

En god service från kommunens alla verksamheter och organisationer uppmuntrar till företagande och bidrar till att näringslivet växer och utvecklas.

Attraktiva etableringsområden och god tillgång på arbetskraft skapar förutsättningar för nya branscher och företag.

Arbogas unika kulturmiljö, rika historia och goda värdskap lockar besökare, vilket gör besöksnäringen till en allt större näringsgren.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

Arboga ska vara känd som en företagsvänlig kommun.

Mått:

6:1 Sammanfattande betyget för Arboga kommun avseende näringslivsklimatet, ska öka.

Mått:

6:2 Antal arbetstillfällen i Arboga ska öka varje år.

Mått:

6:3 Andel av kommunens invånare, 24-64 år, som förvärvsarbetar ska vara i samma nivå som genomsnittet i riket.

Strategiska områden:

3.1.4 Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges inriktningstext

Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna utvecklas och är delaktiga. Arbetsmiljön är god och hälsofrämjande. Ambitionen är att erbjuda alla den sysselsättningsgrad de önskar. Medarbetare som trivs och mår bra är en förutsättning för en inspirerande organisation.

Kommunens organisation är effektiv, tillgänglig och tydlig för medarbetare, medborgare och företagare. Ett gott bemötande ger god service och inbjuder till dialog.

Ekonomi är i balans och kommunens resurser används alltid på bästa sätt såväl på kort som på lång sikt.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:
Arboga kommun ska ha effektiva och tillgängliga tjänster.

Mått:

7:1 Kommunes webbinformation är god till medborgarna och nivån ska bibehållas.

Mått:

7:2 Medarbetarna ska bli mer nöjda med inflytande över utvecklingen av verksamheten.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

Arboga kommun är och upplevs som en attraktiv arbetsgivare.

Mått:

8:1 Medarbetarnas samlade betyg av Arboga kommun som arbetsgivare, ska ligga över det nationella jämförelseindexet.

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

Arboga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.

Mått:

9:1 Resultatet ska under mandatperioden i genomsnitt årligen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

3.2 Kommentarer till nämndens mål

Kommunfullmäktiges övergripande mål:

3.2.1 Arbogas förskolor och skolor ska ha hög kvalitet och vara trygga.

Nämndens mål:

Arbogas förskolor och skolor ska ha hög kvalitet och vara trygga.

Kommentar

Under höstterminen 2014 genomförde barn- och utbildningsförvaltningen en utvärdering av kommunfullmäktiges och barn- och utbildningsnämndens mål om en god och trygg arbetsmiljö för barn och elever. Nu under februari 2016 genomförs nästa enkätundersökning. Utvärderingen har gjorts med enkäter bland vårdnadshavare till 4-åringar i förskolan. Samtliga elever i grund- och grundsärskolan och gymnasiet har svarat på enkäten. Betygsskalan löper från 1-4 där 4 är det högsta värdet.

Betyget för förskolan blev 3,55, som svar på påståendet "Jag känner mig trygg med mitt barns vistelse i förskolan".

För grund- och grundsärskolan blev resultatet enligt nedan som svar på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan".

Elever i grundskolan:

Åk 2 - betyg 3,71

Åk 5 - betyg 3,59

Åk 8 - betyg 3,58

För gymnasieskolans del blev betyget 3,89 för samma påstående. För vuxenutbildningen blev betyget 3,82.

Nämndens mål:

Den förebyggande elevhälsan ska stärkas.

Kommentar

Arbetet med den förebyggande elevhälsan har intensifierats. Fr.o.m. förskoleklass t.o.m. gymnasiet genomförs numera fyra hälsobesök samt ett hälsosamtal med kurator i årskurs 7 och ett i gymnasiets årskurs 2.

Hälsobesöken med skolhälsovården stärker elevernas självkänsla och stimulerar till egna medvetna val. Eleverna får utökade kunskaper om frisk- och riskfaktorer samt hur dessa påverkar hälsan. Hälsobesöken äger rum i förskoleklass, årskurs 4, årskurs 8 samt årskurs 1 på gymnasiet. Grunden för hälsobesöken utgörs av ett frågeformulär med områden såsom familj, vänner, fritid och skola mm. Exempel på aktiviteter som genomförts för att stärka hälsan är bland andra;

- Etik och moral på schemat
- Regelbundna värdegrundsdagar
- Nollvision mot kränkningar
- Trygghetsteam och kamratstödjare på skolorna
- Hälsovecka med väl förankrade hälsomål
- Nära samarbete med skolsköterska och kurator
- Fadderverksamhet
- Fyrens personal har använts för handledning av personal
- Eleverna på grundläggande vuxenutbildningen och SFI har haft flera hälsodagar med temat trygghet och rätt kost.

Man kan även utgå från olika perspektiv när man pratar elevhälsa;

Elevperspektiv:

- temadagar om nätmobbing värdegrundsarbete som genomsyrar den vardagliga verksamheten
- klassråd
- kamratstödjare och elevskyddsombud
- ordningsregler
- utvecklingsamtal
- trygghetsenkäter
- schemalagt värdegrundsarbete
- hälsosamtal med kurator och skolsköterska

Föräldraperspektiv:

- veckoblad (eller liknande med tydlig information om verksamheten)

- föräldramöten
- tillgänglig personal
- utvecklingssamtal
- föräldraråd

Personalperspektiv:

- nolltolerans mot alla former av kränkande behandling
- diskussioner i personalgruppen

Genomförda enkäter angående elevers trygghet visar goda resultat, ca 3,6 av 4. Ny undersökning genomförs under februari 2016.

Nämndens mål:

Fler elever når målen i alla ämnen.

Kommentar

Analys

Andelen elever som efter grundskolans åk 9 uppnådde behörighet till nationellt program på gymnasiet var 91,7%. Det placerar Arboga som den 34:e bästa kommunen i landet.

Gäddgårdsskolan 5-9

Av årets avgångselever nådde 76 % betyg i alla ämnen, vilket är en ökning med 4 procentenheter sedan föregående år.

89 % av eleverna är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram, vilket är en ökning med en procentenhet från föregående läsår. 11 % (9 elever) saknar gymnasiebehörighet, då de saknar betyg i något av ämnena svenska, engelska och matematik.

Det genomsnittliga meritvärdet för avgångseleverna läsåret -14/15 var 209 poäng, att jämföra med föregående läsår då snittet var 219 poäng.

Stureskolan 6-9

Betygsläget ser ut enligt följande:

Årskurs 6: 79% når målen i alla ämnen

Årskurs 7: 79% når målen i alla ämnen

Årskurs 8: 75% når målen i alla ämnen

Årskurs 9: 84% når målen i alla ämnen

För att öka andelen som når målen i matematik så har Stureskolan, Gäddgårdsskolan och Saab anordnat mattestugor vid 8 tillfällen under höstterminen. Uppslutningen av elever har varit god med ett snitt på ca 35 elever. Satsningen med mattestugor fortsätter.

Under höstlovet och sportlovet anordnades lovskola under 3 dagar på respektive lov.

Nämndens mål:

Höjd kompetens i fritidshemmen.

Kommentar

Höjd kompetens i fritidshemmen eftersträvas. Detta sker bland annat genom att anställa utbildad personal och fortsätta att skapa nätverk mellan fritidshemmen för samarbete och utbildning. Statistik visar att andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning på fritidshemmen är 64% att jämföra med rikets 53% (år 2013). Det är dock svårt att rekrytera fritidspedagoger i dagsläget, få examineras från kringliggande lärosäten. Vissa tjänster har därför ej kunnat återbesättas av behöriga fritidspedagoger.

Nämndens mål:

Höjd kompetens i förskolan.

Kommentar

Vid nyanställning rekryteras personal med högskoleutbildning. Eftersom många kommuner visar intresse för samma personer vid rekrytering är det viktigt att vi redan under studenternas lärarutbildning kan erbjuda en verksamhetsförlagd utbildning av hög kvalitet med utbildade handledare för att trygga vår personalförsörjning. En förskolläraryt utbildning på distans har startats i Arboga. Rekryteringen av förskollärare har gått relativt bra, dock är det fortsatt svårt att rekrytera behöriga förskollärare på kortare vikariat.

Nämndens mål:

Höjd kompetens i grund- grundsärskola, gymnasium och vuxenutbildning.

Kommentar

Under året har omfattande utbildningsinsatser genomförts för pedagogerna. Exempel på genomförda utbildningar; fortbildning i IT-användande, utepedagogik, naturvetenskap, idrott, specialpedagogiska områden, nya rutiner kring att skriva åtgärdsprogram, föreläsningar samt pedagogiska samtal kring Lgr11, pedagogiska samtal, matematiklyftet, PISA 2015, slöjdfortbildning, genomgång av stödteamet Fyren angående nya rutiner kring att skriva åtgärdsprogram, föreläsningar kring bland annat "kommunikation och relationer". Inför läsåret 2014/2015 anställdes 19 förstelärare i kommunen, vilket möjliggjordes genom en statlig satsning. Dessa lärare ska bland annat inspirera övriga pedagoger så att ännu fler elever når högre måluppfyllelse. Alla rektorer har tillgång till förstelärare. Utöver detta har en omfattande utbildningsinsats för alla pedagoger som handlar om nyanländas lärande

inletts.

Nämndens mål:

Höjd kompetens i grundsärskolan.

Kommentar

På grund av ny lagstiftning krävs omfattande utbildning av grundsärskolans pedagoger. En plan har upprättats och personal från grundsärskolan utbildar sig och ansöker om ny legitimation.

Nämndens mål:

Höjd kvalitet i undervisningen inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning.

Kommentar

Införandet av Digilär i kombination med Edwise, vår lärplattform, har gynnat den pedagogiska utvecklingen på skolorna. Arbetssättet är ett bra verktyg för både lärare och elever. Med hjälp av Digilär så kan eleverna nå längre i sina analyser och undersökningar i t ex uppsatsskrivningar mm.

Lärarna använder modulen "arbeten" i Edwise, en modul där lärare och elev kan kommunicera om pågående arbeten. Den används nu i mycket större utsträckning än tidigare, bl.a. tack var kollegialt lärande med goda exempel från kollegor.

Andelen "behöriga" lärare inom aktuella kurser är just nu 97% på Vasagymnasiet. Skolan har även några lärare som erhållit utökad behörighet i sin lärarlegitimation inom t ex naturkunskap och teknik.

Vid introduktionsprogrammet på gymnasiet har antalet medarbetare/lärare utökats, denna gång med SO-kompetens grundskola, för att kunna ta emot de många nyanlända till vår språkintröduktion och erbjuda dessa elever fler ämnen på grundskolenivån. Introduktionsprogrammet har på några år växt från någon anställd till över tio.

Lärare har deltagit i olika nätverk under året, t ex matematiklärare, hotell och turismprogrammet Sverige, industriprogrammets lärare i Västmanland och Södermanland mm.

Några av gymnasiets matematiklärare har varit med på grundskolans mattestugor under hela året.

Nämndens mål:

Riktvärdet för antalet elever i grundskolans lägre årskurser, F-3, är 20 per klass höstterminen år 2015.

Kommentar

Antalet elever i förskoleklassen var under hösten 125 fördelade på 8 klasser. Detta ger ett snitt på 15,6 elever per förskoleklass. Samtliga förskoleklasser ligger under riktvärdet. Under hösten skrevs det in flera elever i förskoleklassen, vid årskiftet var antalet elever 129.

I årskurs 1-3 finns nu under hösten 427 elever fördelade på 24 klasser. Detta ger ett snitt på 17,8 elever per klass. Fyra klasser har 23 elever. När det är stora klasser har skolorna i möjligaste mån försökt att få till halvklasser och mindre grupper. Under hösten skrevs det in flera elever i grundskolan, vid årskiftet var antalet elever 436.

Nämndens mål:

Satsning på ny teknik i våra förskolor och skolor.

Kommentar

Förskolan

Förskolans plan för IKT (information och kommunikationsteknologi) har implementerats på alla förskolor. IKT-pedagog finns som stöd för lärspridarna och träffas regelbundet, bland annat genom en studiecirkel. IKT-pedagogerna är också med som stöd i verksamheten hos kollegor varje vecka. Ett syfte är att IKT ska vara ett komplement/redskap i den pedagogiska verksamheten. Ett annat syfte är att höja pedagogernas kunskaper i IKT och använda det som ett verktyg bland annat i den pedagogiska dokumentationen.

IKT-pedagoger träffar kontinuerligt förskolans/skolans IT-handledare som stöd i sitt uppdrag. De har även varit på SETT-dagarna (utbildningsmässan) tillsammans under våren för att lära mer om arbetet med digitala verktyg.

IKT-pedagoger och IT-handledare fortbildar kollegor genom pedagogiska caféer under temat "Pedagogik och digitala verktyg". Det här arbetssättet kommer att fortsätta.

Som information till vårdnadshavare använder pedagogerna bland annat bloggen i edWise. Även lärplattorna används som verktyg, bland annat genom att filma barnens framsteg. Inte minst för våra nyanlända familjer är detta framgångsrikt.

Grundskolan

Satsningen på Digilär i grund- och grundsärskolans årskurs 7-9 har fortsatt samt utökats till gymnasieskolans elever. Digitaliseringen fortsätter, dock saknar fortfarande flera förskolor och skolor väl fungerande trådlösa nätverk och fiberuppkopplingar. Digitala hjälpmedel används inom flera olika områden; som läromedel, vid kommunikation, egna presentationer, färdighetsträning, föräldrasamverkan m.m. Flera lektionssalar har utrustats med projektorer.

Satsningar har även gjorts inom förskolan och grundskolans lägre åldrar. I övrigt är det fortfarande ett stort behov av lärplattor och många fler datorer för att detta mål ska kunna sägas vara uppnått till 100% på alla skolorna.

Ambitionerna finns och IT-handledaren kommer att arbeta tillsammans med rektor och förvaltningsledning för att stärka IT-satsningen på skolan.

I övrigt kan nämnas de NTA lådor som skolorna redan idag jobbar med.

Vasa och Vuxenutbildningen

Analys

Satsningen på Mac, Digilär och Edwise som pedagogisk plattform för pedagogisk utveckling fortsätter.

PC inom webbt teknik-, nätverksteknik-, CNC- samt CAD-kursernas behov finns kvar och där finns nu mycket moderna utrustningar med hög teknisk nivå. Skolans samarbetsföretag använder sig av likande utrustning i sin produktion och tjänster.

Vasagymnasiet har under våren 2015 fortsatt att uppdatera svetsmaskinparken i alla svetsmetoder med nya svetsaggregat och tillbehör. Skolan har anskaffat en helt ny hydraulstyrd maskingradsax till svetsverkstaden, levererades juli -15. Vidare har nya möbler inskaffats till entréhallen. All ombyggnation efter branden blev klar under hösten 2015, detta omfattar såväl möbler, golv, målning, anskaffning av ny teknisk utrustning, CNC-material mm.

4 Intern kontroll

Kommunfullmäktige har antagit ett reglemente för intern kontroll. Reglementet syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredställande intern kontroll. Med den interna kontrollen ska med rimlig grad av säkerhet säkerställas att följande mål nås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

I reglementet för internkontroll står i § 8: "Nämnd ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen." En internkontrollplan för år 2015 upprättades av nämnden. De områden man särskilt önskade granska var;

- Ekonomiuppföljning
- Obehöriga personer inom skolans område
- Frånvarorapportering
- Fastighetens skick uppfyller lagens och verksamhetens krav

Uppföljningen visade att ekonomiuppföljning, obehöriga personer och fastighetens skick bör fortsätta att följas upp. Frånvarorapportering ersätts av ett nytt område som handlar om "väpnat våld i förskola och skola".

5 Barnkonsekvensbeskrivning

När underlag för beslut arbetas fram på förvaltningen så vägs barnperspektivet alltid in.

6 Framtid

Framtid

Lokaler är en fortsatt viktig framtidsfråga. Inom förskolan ökar behovet av förskoleplatser. En ny förskola på Söder och en ny förskola på Norr behöver byggas nu. En ny Gäddgårdsskola behöver byggas nu. Den nuvarande skolan är i omfattande behov av renovering, vilket inte är försvarbart då skolan inte uppfyller dagens pedagogiska lokalkrav. Detta medför att även Stureskolan behöver renoveras. Förstudier kring dessa projekt pågår.

Enligt lagen måste man ha behörighet för att få sätta betyg. Det finns därför ett behov av kompetenshöjande åtgärder inom skolan.

Konkurrensen om personer med rätt utbildning har och kommer att bli ännu hårdare. Det innebär att det blir svårare att rekrytera behöriga lärare hela vägen upp till vuxenutbildningen.

Det är viktigt att ta tillvara på nyanlända lärares kompetens och nämnden startar nu upp ett SFI-spår för pedagoger med pedagogisk utbildning från sitt hemland. Arbetet med nyanlända ska fortsätta utvecklas för att möta barn och elever på bästa sätt. Arbetet ska ske enligt de riktlinjer som nämnden har beslutat om.

Antalet barn i förskolan ökar. Ytterligare en förskolechef har anställts.

7 Årets resultat och investeringar

Översikt

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	54 335	64 927	20 473
Kostnader	339 959	366 472	-20 387
Nettokostnad	285 624	301 545	85
Investeringar (Tkr)	3 334	1 654	846

I förhållande till budget 2015 blev överskottet 85 tkr.

Barn- och utbildningskontoret uppvisar ett överskott. Detta överskott orsakas av effektiviseringar och att rehabiliteringar inte blev lika kostsamma som budgeterats.

Förskola

Förskolan redovisar för år 2015 ett underskott på 6 258 tkr. Föregående år var överskottet ungefär detsamma. Underskottet förklaras av att förskolan hade högre lönekostnader än budgeterat, vilket bl.a. orsakades av högre personaltäthet. Andelen barn per personal har enligt den senaste statistiken kunnat hållas på en relativt låg nivå fast antalet barn har ökat. Förskolan har också haft högre lokalkostnader än budgeterat, bland annat beroende på Regnbågens förskola.

Grundskola

Grundskolan (inkl, fritidshem och förskoleklass) redovisar totalt ett underskott på 2 978 tkr vilket bl.a. orsakades av minskade intäkter från andra kommuner.

Gymnasieskola

En reserv har skapats för att täcka kostnader gällande köp och försäljning av platser. I år uppvisar, för fjärde året i rad, köp och försäljning av gymnasieplatser ett överskott.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolans resultat blev - 17 tkr, kostnaden för köp av platser blev högre än budgeterat.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningens resultat blev - 1 963 tkr. Under en större del av året har undervisningen vid svenska för invandrare visat stora underskott. Andelen studerande vid SFI har fördubblats på ett år, vilket medfört ökade lokal och personalkostnader

Politisk verksamhet

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	0	0	0
Kostnader	1 107	1 703	78
Nettokostnad	1 107	1 703	78

Barn- och utbildningskontor

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	7 841	8 470	1 619
Kostnader	8 319	9 182	-1 115
Nettokostnader	-478	-712	504

Förskolan

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	9 522	9 909	854
Kostnader	74 434	80 030	-7 112
Nettokostnad	64 912	70 122	-6 258

Förskoleklass 6 år

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	130	199	199
Kostnader	7 925	8 069	-1
Nettokostnad	7 795	7 870	198

Fritidshem 6-9 år (12 år Medåker, Götlunda)

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	3 197	3 419	260
Kostnader	14 653	14 451	299
Nettokostnad	11 456	11 032	559

Grundskola

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	11 737	10 446	2 030
Kostnader	123 596	135 355	-5 839
Nettokostnad	111 859	124 909	-3 809

Grundsärskola

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	-534	464	464
Kostnader	8 009	7 971	-390
Nettokostnad	7 475	7 507	74

Gymnasieskola

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	-10 798	14 694	3 772
Kostnader	70 083	73 245	1 740
Nettokostnad	59 285	58 551	5 512

Gymnasiesärskola

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	0	0	0
Kostnader	7 291	6 887	-17
Nettokostnad	7 291	6 887	-17

Vuxenutbildning

Resultat (Tkr)	2014	2015	Avvikelser mot budget
Intäkter	8 442	8 473	6 823
Kostnader	17 397	20 903	-8 786
Nettokostnad	8 955	12 430	-1 963

Investeringar

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 846 tkr. Under året har digitalisering av klassrum, ny maskinpark på Vasagymnasiet och investeringar i utemiljön vid våra förskolor och skolor varit de största investeringarna.

	Summa	Utfall	Avvikelse
	budget		
Investeringsprojekt	2015	2015	2015
Utbytesinventarier	2 500	1 654	846
Summa	2 500	1 654	846

Nyckeltal

Nyckeltal	2013	2014	2015
Förskola: Antal barn/årsarbetare	5,3	5,6	5,0
Fritidshem: Antal barn/årsarbetare	18	20	18,8
Grundskola: Andel behöriga till något nationellt program på gymnasiet % ¹	89,2	90,7	91,7
Gymnasiet: Andel elever med grundläggande behörighet till universitet och högskola	90,4	70,2	71,2

- 1) Uppgifterna för år 2012 och framåt avser behörighet till något nationellt program på gymnasiet, dvs lägst 8 godkända betyg.

Barnkonsekvensbeskrivning

När underlag för beslut arbetas fram på förvaltningen så vägs barnperspektivet alltid in.

Framtiden

Behovet av förskoleplatser ökar under år 2016. Ökningen beror på inflyttning och på att fler väljer att ha sina barn på förskola vid exempelvis föräldraledigheter. Nya förskolor på norr och söder är avgörande för att kunna möta detta behov. En ny skola på söder behöver byggas.

Arboga kommun behöver fler förskollärare och lärare. Arbetsättet behöver utvecklas för kunna rekrytera förskollärare och lärare i framtiden. Det kan röra sig om att utbilda fler VFU handledare, uppmuntra till deltagande i förskolelyftet. Även icke högskoleutbildad personal i förskolan behöver stöd och utveckling. Kompetensutveckling via det s.k. förskolelyftet och möjlighet att läsa till förskollärare/lärare på distans öppnar nya möjligheter. Det finns även ett behov av att utbilda våra pedagoger i flerspråkighet i förskolan.

Numera finns ett krav på att alla betygssättande lärare ska vara behöriga i alla sina ämnen, fram till år 2015 ska systemet med lärarlegitimationer vara genomfört. Skolinspektionen kritiserade kommunen på denna punkt vid sin granskning. Som en följd av detta finns ett behov av kompletterande utbildningar och kompetenshöjande insatser bland lärare för att de ska få rätt behörighet. Ett antal personer har redan påbörjat utbildningar av olika slag. Fler kompetenshöjande insatser kommer att behövas de närmaste åren, vilket innebär väsentligt ökade kostnader för nämnden.

Antalet nyanlända i Arboga ökar. Det är av yttersta vikt att dessa får det stöd och den hjälp de har rätt till. Barn- och utbildningsnämnden har antagit nya riktlinjer, och för att kunna arbeta enligt dessa krävs stora kommunala satsningar. Förvaltningen har genomfört en omorganisation för att säkerställa att man lever upp till skollagens krav och nämndens riktlinjer. Personal har anställts för att stärka modersmålsundervisning, svenska som andra språk och studiehandledning på modersmål.

Lokalutredningen berör till stor del barn- och utbildningsnämndens verksamheter och handlar framför allt om hur många och vilken typ av lokaler som behövs för att bedriva en bra förskola och skola i framtiden. Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att prioritera sina lokalbehov.

Antalet barn i förskolan ökar, så även i förskoleklass och grundskola. Antalet ungdomar i gymnasieålder har slutat sjunka. För att kunna locka fler ungdomar till Vasagymnasiet har en rad åtgärder gällande marknadsföring och utveckling av pedagogik samt program på Vasagymnasiet genomförts de senaste åren. Åtgärder som visat sig vara framgångsrika. Fler arbogaungdomar söker till Vasagymnasiet än tidigare.

Arboga kommun bedriver from hösten 2011 utbildning av Elkraftsingenjörer

med 25 platser, detta är en s.k. Yrkeshögskoleutbildning (YH). Glädjande besked om att Arboga får fortsätta denna utbildning mottogs i januari 2016.

En för Arboga kommun viktig strategisk fråga är hur verksamheten för nyanlända och de utbildningsinsatser som görs för dem ska stärkas.

Thomas Lindberg
Skolchef